
Monitoring miejski

Raport z badań monitoringu w miastach powiatowych Fundacji Panoptykon

Anna Baczko-Dombi

Spis treści

- Opis badania, cele i metoda, podsumowanie realizacji
- Główne dane dotyczące monitoringu miejskiego
 - Skala zjawiska – dane podstawowe
 - Skala zjawiska – dane szczegółowe, technologie, koszty, zmiany w czasie
 - Co dalej?
 - Monitoring społecznie odpowiedzialny
- Podsumowanie



O badaniu

Cel badania

- Określenie skali i funkcjonowania monitoringu wizyjnego w miastach powiatowych



Metoda i realizacja

- Badanie kwestionariuszowe
- Ankiety rozsyłane w urzędów wszystkich miast powiatowych w Polsce (N=335) jako wnioski o udostępnienie informacji publicznej
- Badanie zostało przeprowadzone przez Fundację Panoptikon we współpracy z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich
- Dodatkowo ankiety skierowane do miast wojewódzkich rozbudowane o bardziej szczegółowe pytania
- Podsumowanie realizacji: odpowiedzi udzieliło dotychczas (19.09.2012) 217 miast, w tym wszystkie poza Szczecinem (N=17) miasta wojewódzkie

Wyniki

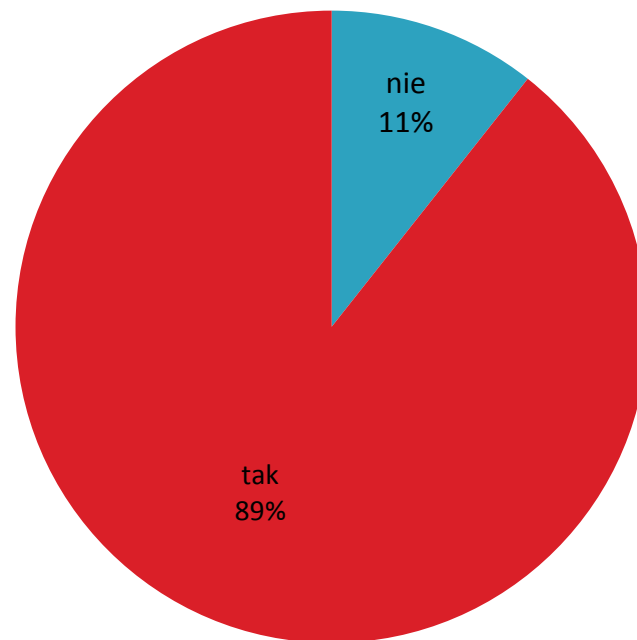
SKALA ZJAWISKA CZ. I – DANE PODSTAWOWE

Skala zjawiska

Ile miast ma monitoring?

- **Monitoring wizyjny jest zjawiskiem bardzo powszechnym. Aż w 89% miast jakie udzieliły odpowiedzi na zadane pytania są zainstalowane kamery finansowane z budżetu.**
- **Dotyczy to wszystkich miast wojewódzkich* oraz 86% pozostałych miast powiatowych.**

Czy w mieście funkcjonują kamery monitoringu, które zostały zakupione lub są utrzymywane z budżetu miasta? Pytanie dotyczy wszystkich kamer, które spełniają to kryterium, nie tylko tych zintegrowanych w ramach miejskiego systemu monitoringu.



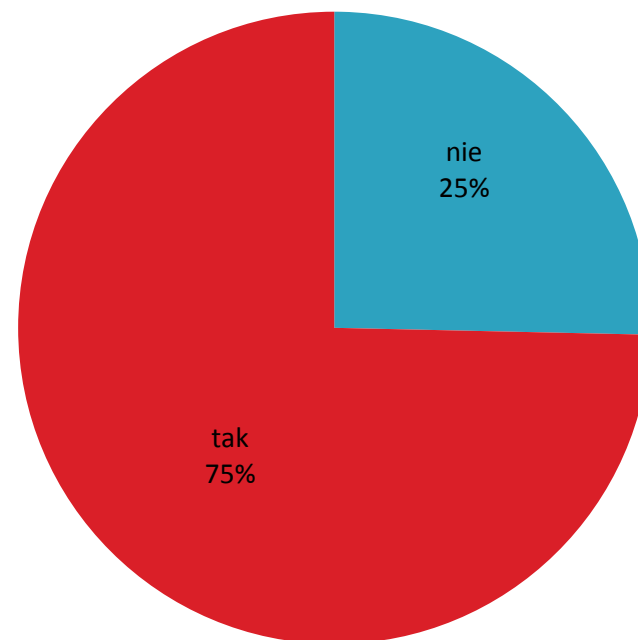
N=217

Skala zjawiska

Ile miast ma miejski system monitoringu?

- **75% miast odpowiedziało twierdząco na pytanie o to, czy przynajmniej część kamer jest zintegrowana w ramach miejskiego systemu monitoringu.**
- **Dotyczy to wszystkich miast wojewódzkich* oraz 73% pozostałych miast powiatowych.**

Czy w mieście działa miejski system monitoringu?



N=217

Skala zjawiska

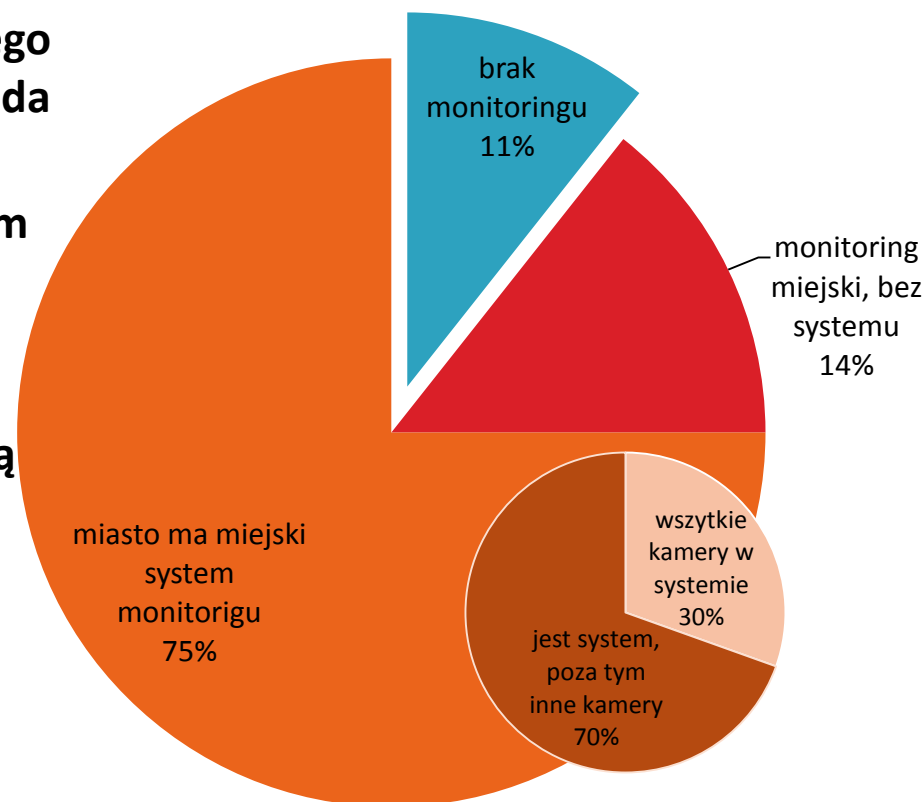
Kamery finansowane z budżetu a miejski system monitoringu

- Podsumowując, wśród badanych miast jedynie 11% deklaruje brak kamer finansowanych z budżetu, 14% ma kamery, ale nie posiada miejskiego systemu monitoringu a aż 75% posiada system monitoringu.
- Wśród miast posiadających taki system 70% ma zarówno kamery w ramach niego systemie monitoringu jak i urządzenia niezintegrowane. W 30% miejscowości wszystkie kamery należą do systemu.
- Monitoring wyłącznie w obrębie systemu jest znacznie rzadszy w miastach wojewódzkich (16%) niż miastach pozostałych (32%).

Zestawienie pytań :

Czy w mieście funkcjonują kamery monitoringu, które zostały zakupione lub są utrzymywane z budżetu miasta?

Czy w mieście działa miejski system monitoringu?



Wszystkie miasta: N=217

Miasta z systemem monitoringu: N=128

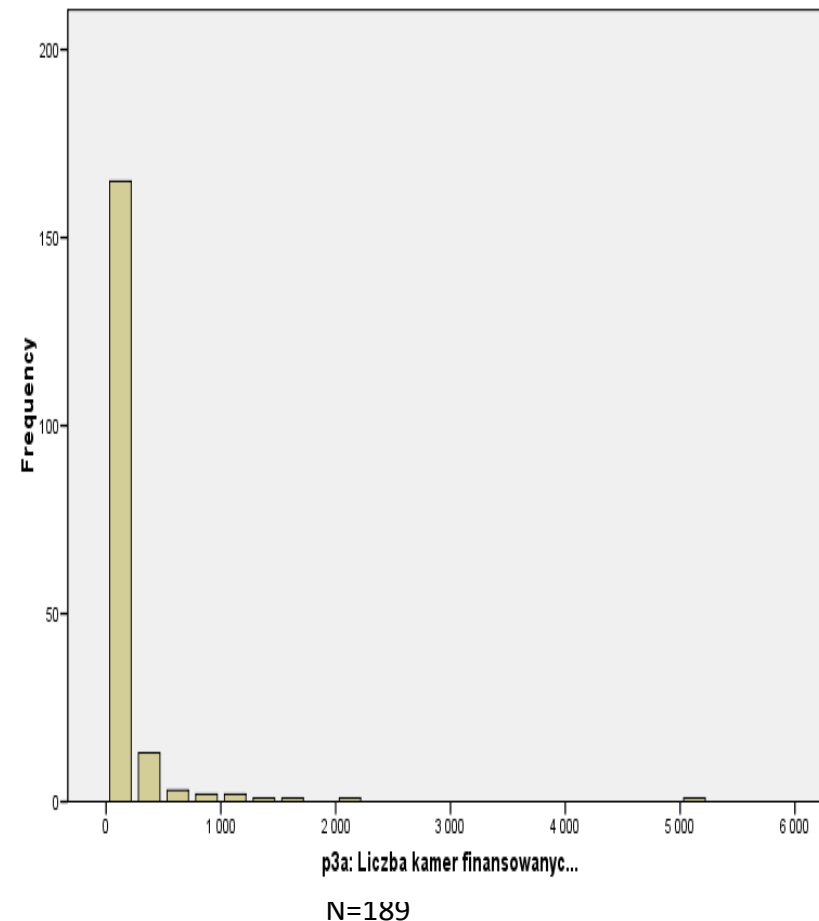
Skala zjawiska

Miasta z monitoringiem: ile jest kamer?

Wszystkie
miasta z
kamerami

- **Wśród miast deklarujących posiadanie kamer finansowanych z budżetu miasta zróżnicowanie liczby urządzeń jest bardzo duże – od 1 do aż 5028 (Warszawa).**
- **Połowa tych miast deklaruje, że ma mniej niż 25 kamer, 70% ma mniej niż 100, 83% mniej niż 200, 90% 300 lub mniej.**
- **Ponad 300 kamer ma jedynie 10% miast, zaś 5% ponad 500, ponad 1000 jedynie 3% (czyli 6 miast: Rybnik (1024), Gdynia (1246), Lublin (1400), Bydgoszcz (1550), Gdańsk (2066) i Warszawa (5028)).**
- **Występują bardzo duże różnice między miastami wojewódzkimi a resztą miast powiatowych – w mieście z pierwszej grupii średnio jest 799 kamer, z drugiej 93 kamery.**

Liczba kamer finansowanych z budżetu miasta – histogram

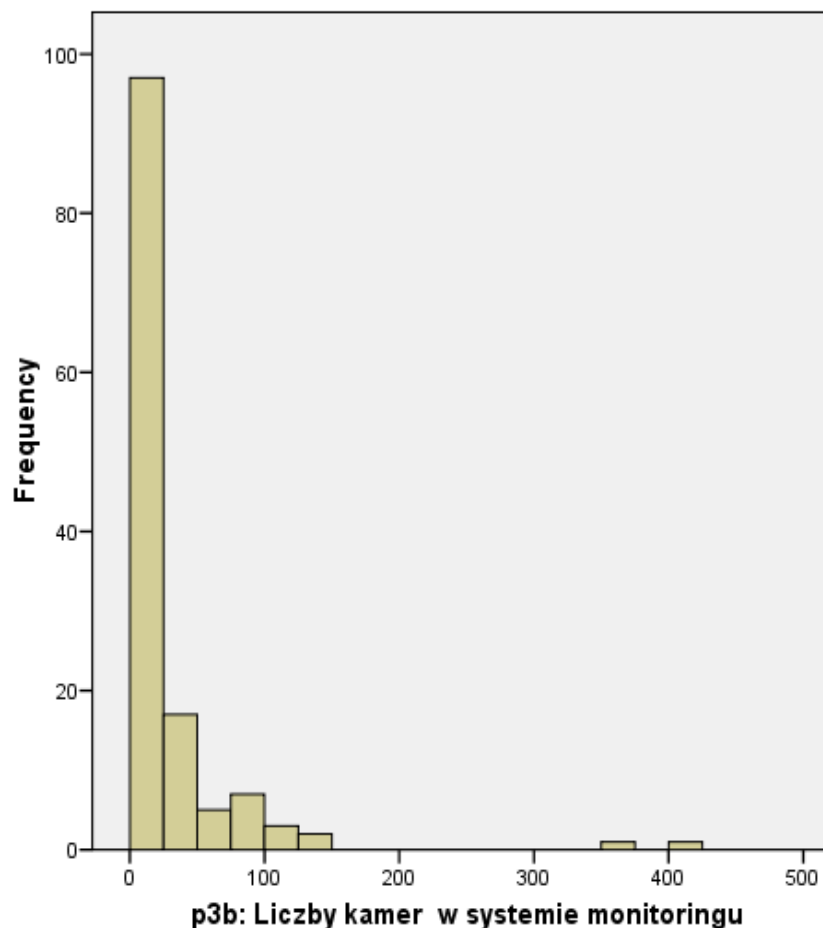


Skala zjawiska

Miasta z systemem monitoringu: ile jest kamer?

- **Zróżnicowanie liczby kamer zintegrowanych w systemie monitoringu jest znaczniejsze. Ich liczba kształtuje się od 1 do 414 (Warszawa).**
- **74% miast które podały liczbę kamer zintegrowanych w systemie ma ich 25 lub mniej takich kamer, 87% 50 lub mniej.**
- **100 i więcej kamer ma jedynie 7 miast (niecałe 5% podających dokładne dane o systemie monitoringu). Są to: Gliwice (100), Białystok (103), Gdańsk (117), Gdynia (136), Giżycko (144), Poznań (356) i Warszawa (414).**
- **Ponownie występują bardzo duże różnice między miastami wojewódzkimi a resztą miast powiatowych – w pierwszej grupie średnio jest 108 kamer w mieście, w drugiej 22 kamery.**

Liczba kamer w systemie monitoringu – histogram



Skala zjawiska

Liczba kamer a cechy miejscowości

Wszystkie
miasta z
kamerami

- Liczba kamer jest silnie skorelowana z wielkością miejscowości ($r=0,82$)
- Niemal równie silna jest zależność między liczbą kamer a wielkością budżetu, konkretnie wysokością wszystkich planowanych wydatków w budżecie na 2012 – $r=0,88$
- Wyraźnie słabsza, ale nadal istotna jest zależność między liczbą kamer a wysokością wszystkich planowanych wydatków w budżecie na 2012 rok – $r=0,59$.
- Powyższe zależności są niemal identyczne dla liczby kamer w systemie monitoringu i współczynniki korelacji wynoszą tu odpowiednio: 0,8; 0,81; 0,56.

SKALA ZJAWISKA CZ. II

**DANE SZCZEGÓŁOWE, TECHNOLOGIE, KOSZTY, ZMIANY W
CZASIE**

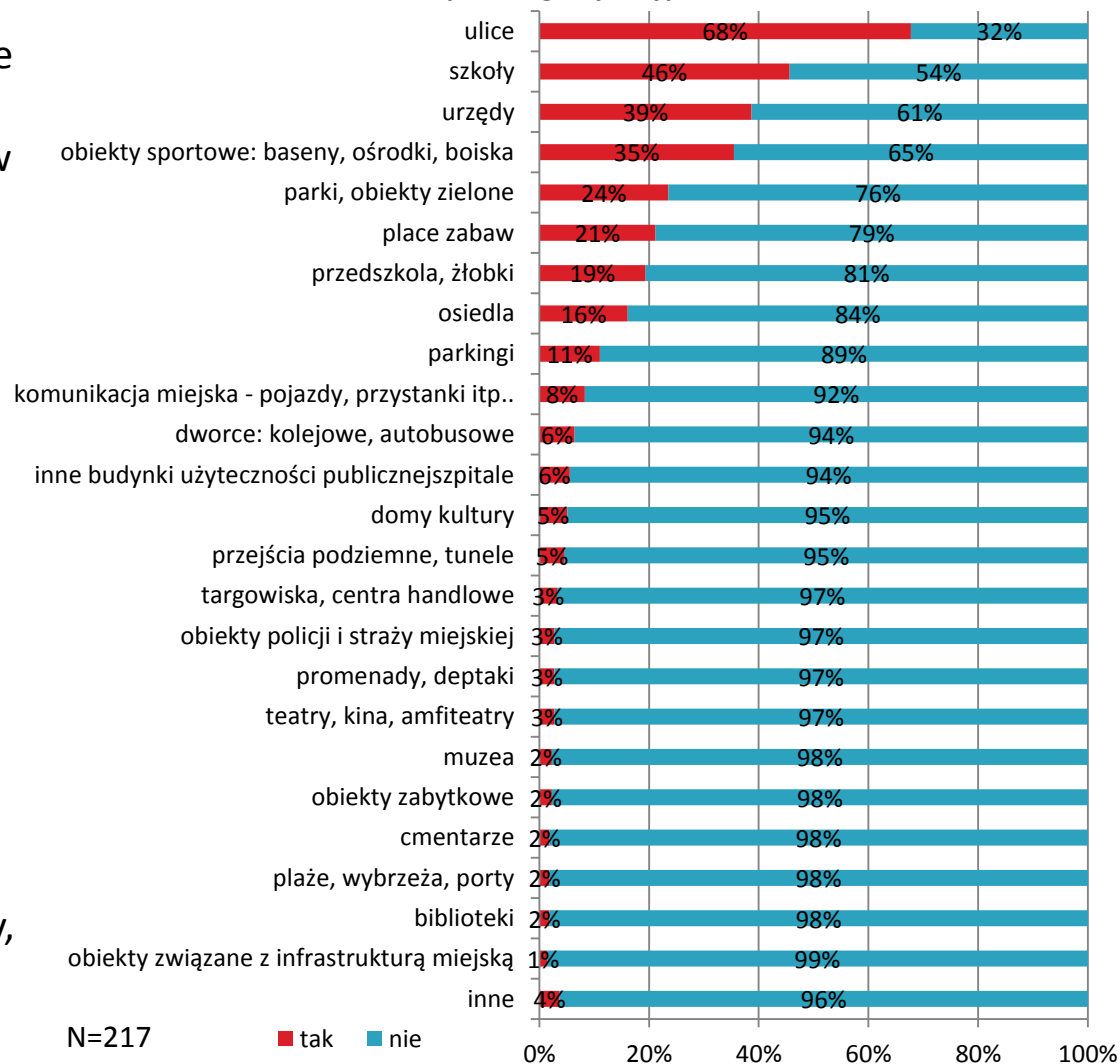
Skala zjawiska

Kamery: gdzie i ile? cz. I

Wszystkie miasta z kamerami

- Ponad 2/3 miast ma kamery zainstalowane na ulicach. Kolejne trzy duże kategorie to miasta w których kamery zainstalowane są na terenie szkół, urzędów i obiektów sportowych (głównie boisk)
- W niemal ¼ miast kamery zainstalowane na terenie obiektów zielonych i na placach zabaw.
- Na uwagę zasługują również rzadziej występujące kategorie, gdyż pokazują logikę rozlokowywania kamer. Gdy przyjrzymy się wymienianym kategoriom okazuje się, że pod uwagę brane są trzy typy miejsc (nie są to w pełni rozłączne kategorie) : 1) miejsca potencjalnie niebezpieczne (np. dworce, przejścia podziemne, targowiska) 2) miejsca które trzeba „chronić” jak muzea, obiekty zabytkowe. 3) miejsca „publiczne” – urzędy, szkoły, budynki użyteczności publicznej.

Gdzie zainstalowane są kamery? Odsetki miast z kamerami w poszczególnych typach obiektów.

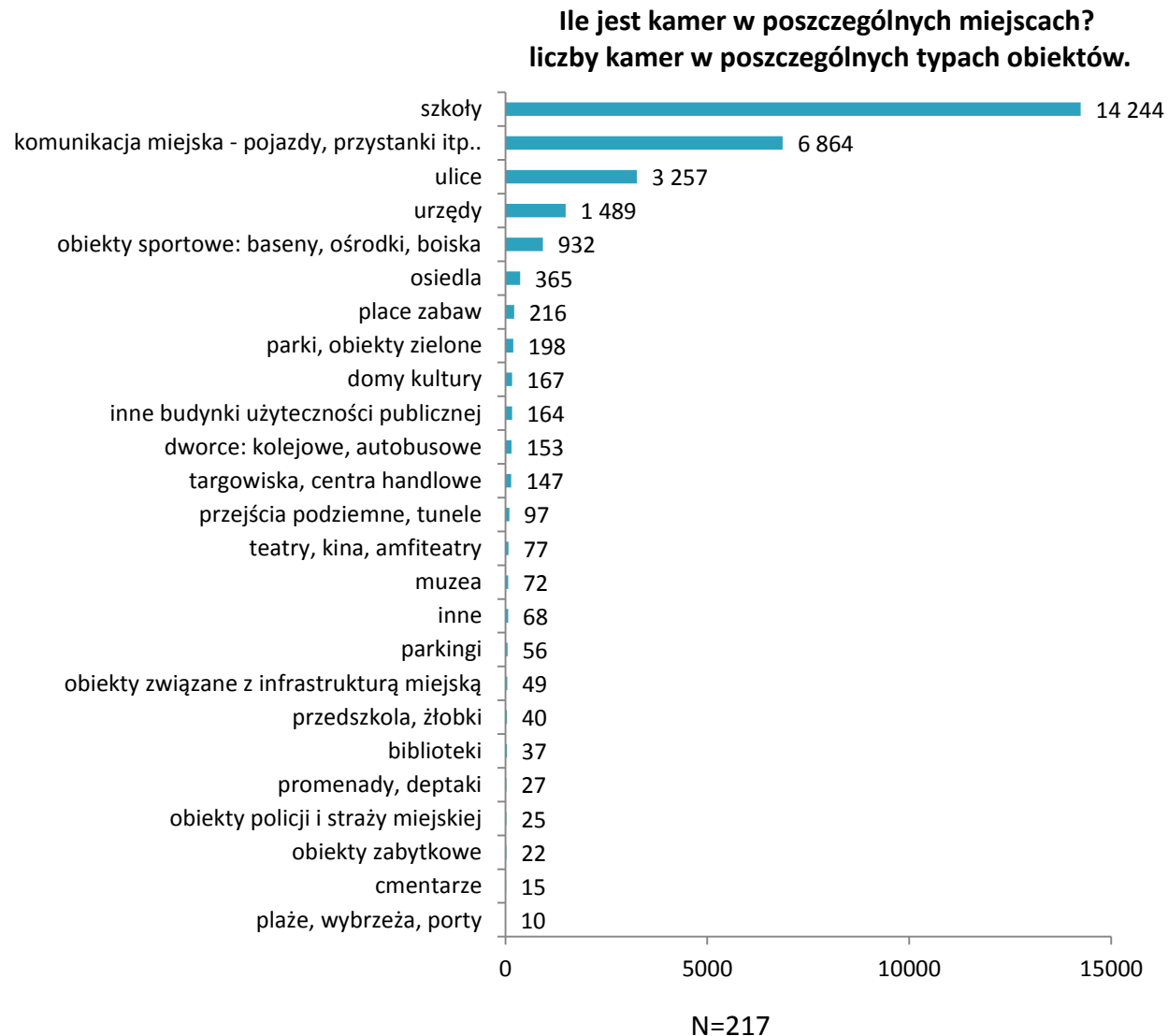


Skala zjawiska

Kamery: gdzie i ile? cz. II

Wszystkie
miasta z
kamerami

- Gdy przyjrzymy się sumarycznej liczbie kamer zainstalowanych w poszczególnych typach miejsc okazuje się, że w polskich miastach powiatowych najwięcej kamer zainstalowanych jest w szkołach – jest to aż 14244 kamer.
- Drugą kategorią jest komunikacja miejska – pojazdy, przystanki itp. – to blisko 7 tys. kamer.
- Wyraźnie mniej jest kamer na ulicach (mimo, że to właśnie tam kamery są umieszczane w największej liczbie miast) – 3,3 tys.



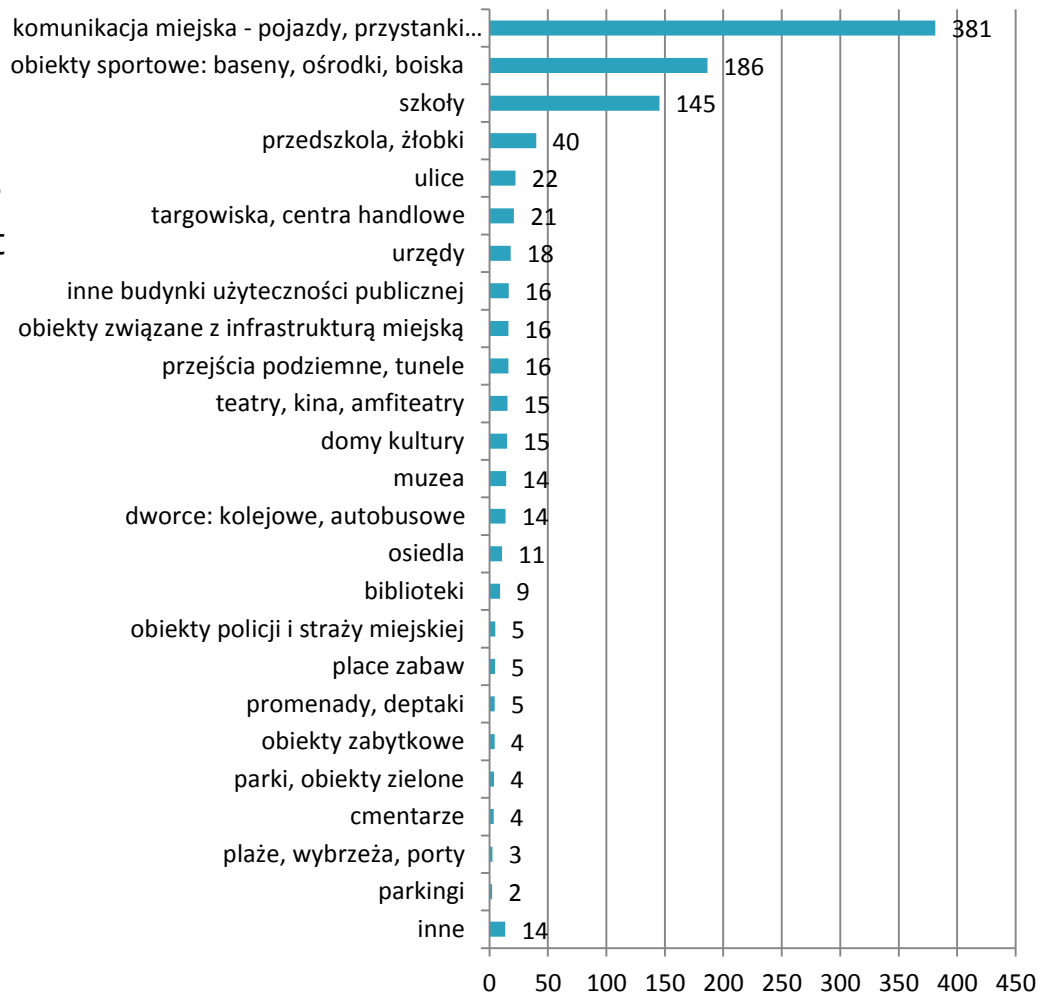
Skala zjawiska

Kamery: gdzie i ile? cz. III

Wszystkie miasta z kamerami

•Ciekawą informacją jest średnia liczba kamer zainstalowanych w poszczególnych typach miejsc. Okazuje się, że jeśli w mieście jest dany typ kamer to średnio najczęściej jest w nim zainstalowanych kamer umieszczonych w komunikacji miejskiej. Kolejne dwie kategorie to obiekty sportowe oraz szkoły.

Ile jest kamer w poszczególnych miejscach?
Średnie liczby kamer w poszczególnych typach obiektów.

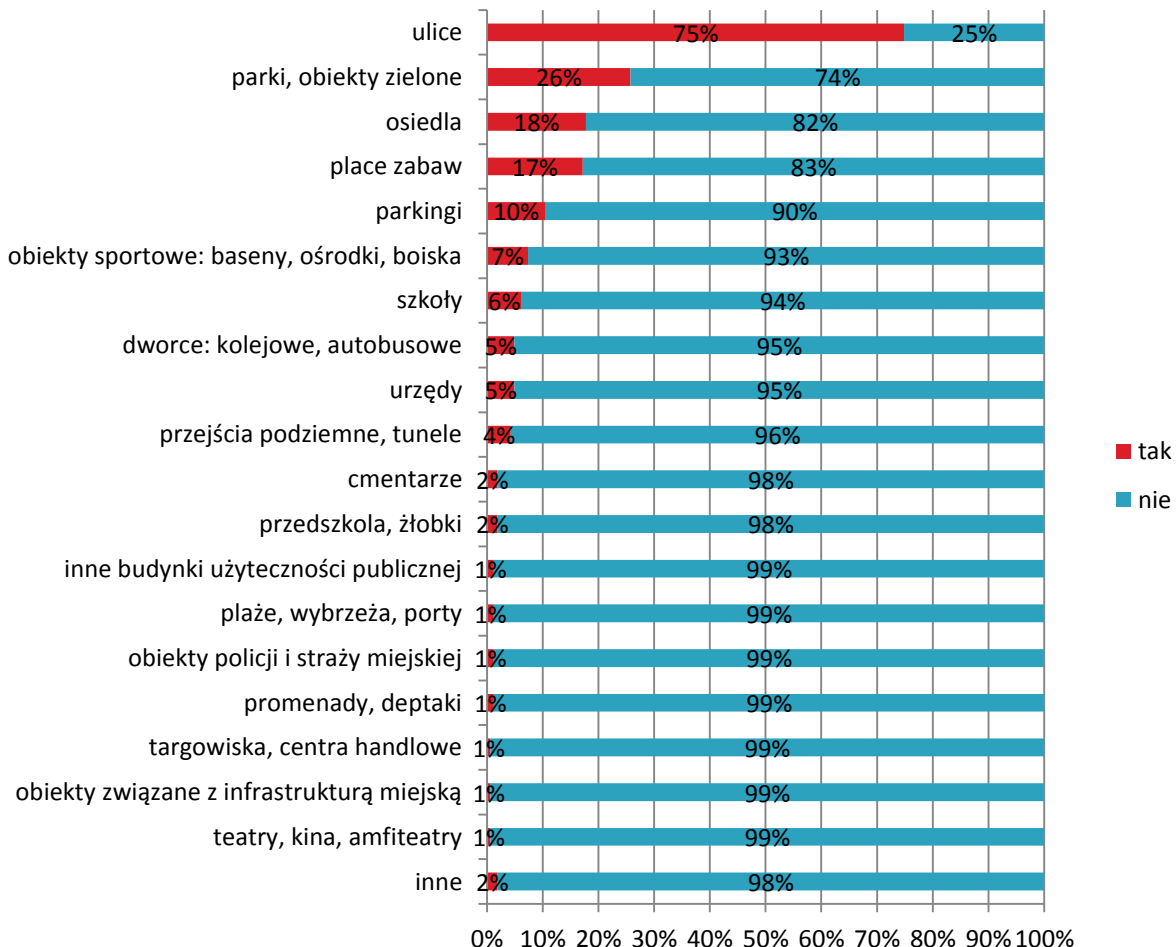


Skala zjawiska – system monitoringu

Gdzie i ile ? cz. I

- Gdy ograniczymy się do miast z systemem monitoringu i kamer w ramach tych systemów proporcje będą wyglądały inaczej. Nadal w największej grupie miast (75%) występują kamery umieszczone na ulicach.
- Druga kategoria to parki i inne obiekty zielone – w nich kamery w ramach systemu monitoringu umieszczone są w ¼ omawianych miast.
- Kolejne dwie kategorie to osiedla mieszkaniowe i place zabaw. W tych grupach skupione są miejsca gdzie przede wszystkim umieszcza się kamery systemów monitoringu.
- Pozostałe kategorie pojawiają się ale wskazania są tu już bardzo niskie – po kilka miast.

Gdzie zainstalowane są kamery systemów monitoringu?
Odsetki miast z kamerami w poszczególnych typach obiektów.

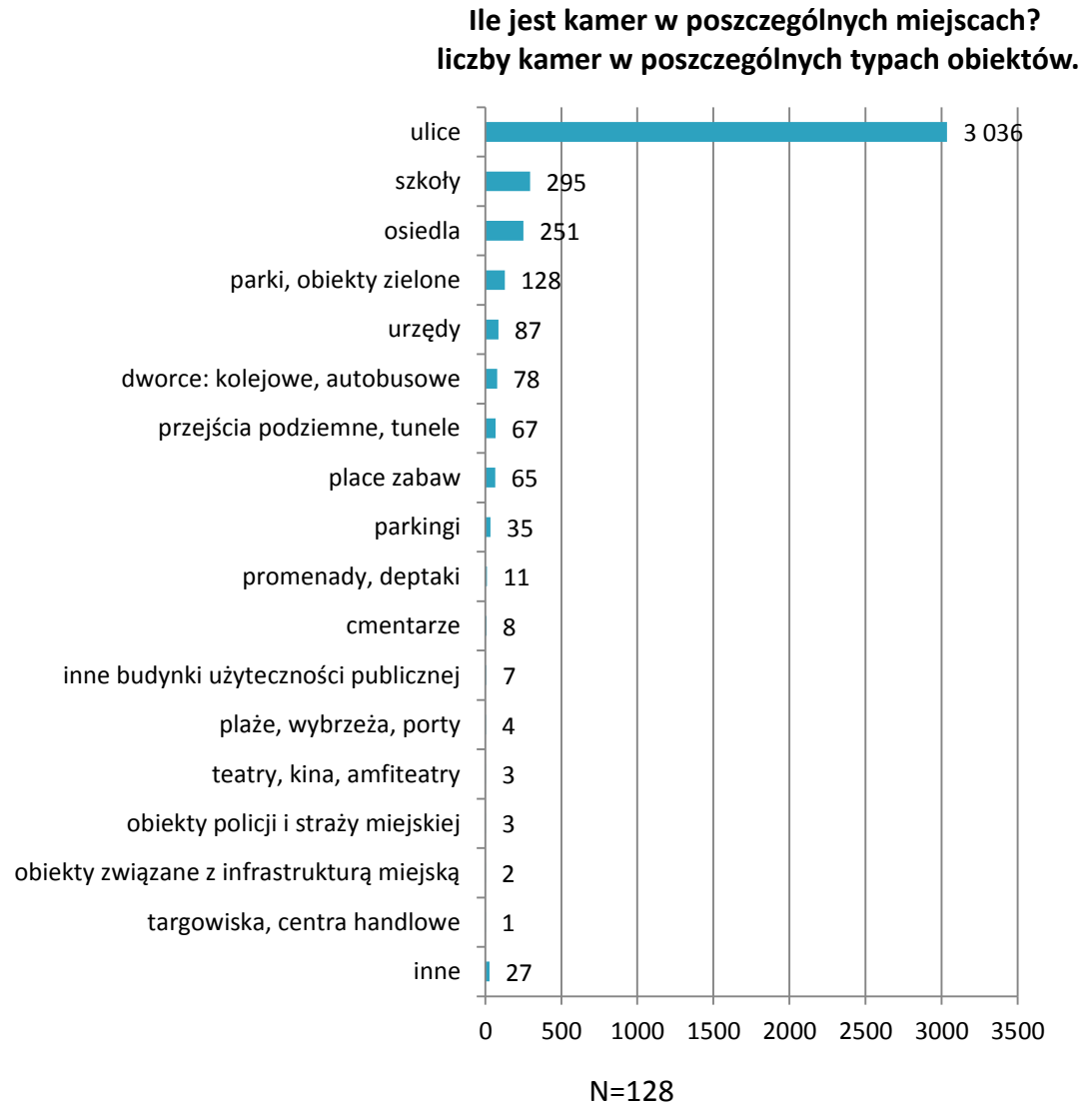


Skala zjawiska – system monitoringu

Gdzie i ile ? cz. II

W ramach
systemu
monitoringu

- Gdy przyjrzymy się sumarycznej liczbie kamer zainstalowanych w poszczególnych typach miejsc okazuje się, że łącznie najwięcej kamer w ramach systemów monitoringu zainstalowanych jest na ulicach – jest to ponad 3 tys. kamer.
- Drugą kategorią są szkoły – 295 kamer i osiedla 251 kamer.

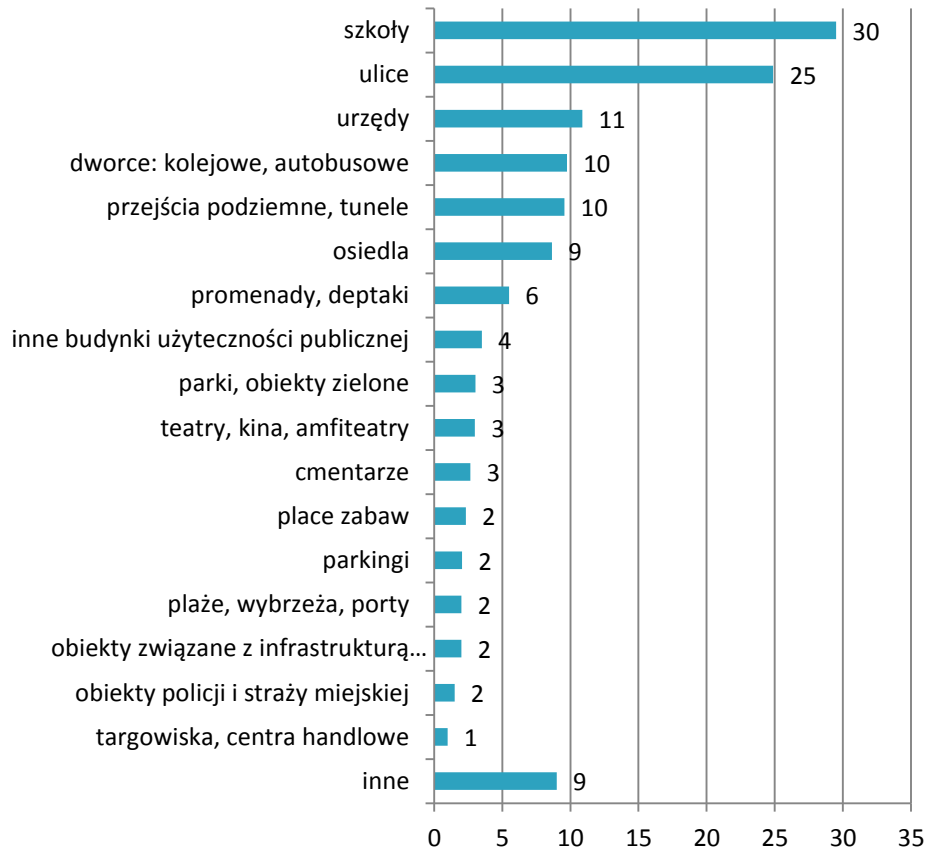


Skala zjawiska – system monitoringu

Gdzie i ile ? cz. III

- Średnie liczby kamer systemu monitoringu przypadających na poszczególne typy miejsc w miastach są przede wszystkim znacznie niższe niż w przypadku ogółu miast i ogółu kamer.
- Średnio najwięcej kamer przypada na szkoły i ulice.

Ile jest kamer w poszczególnych miejscach?
Średnie liczby kamer w poszczególnych typach obiektów.



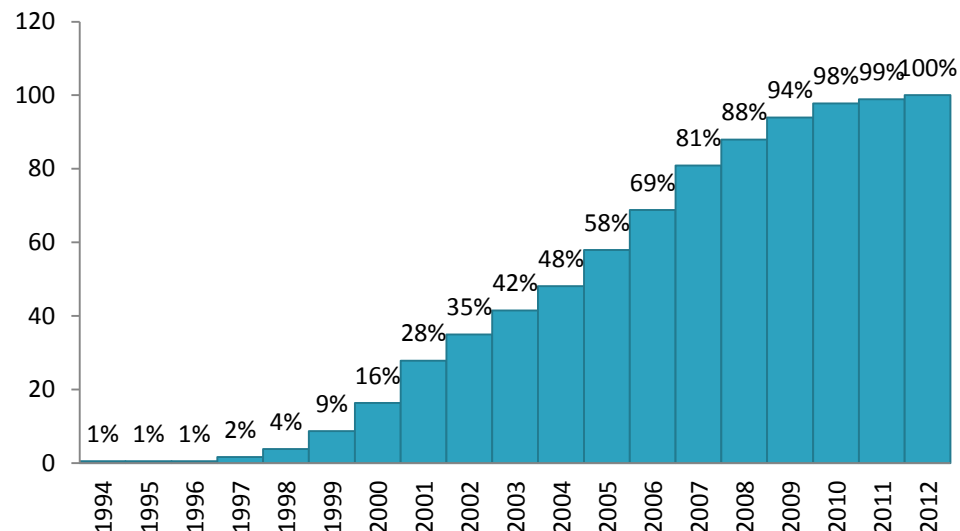
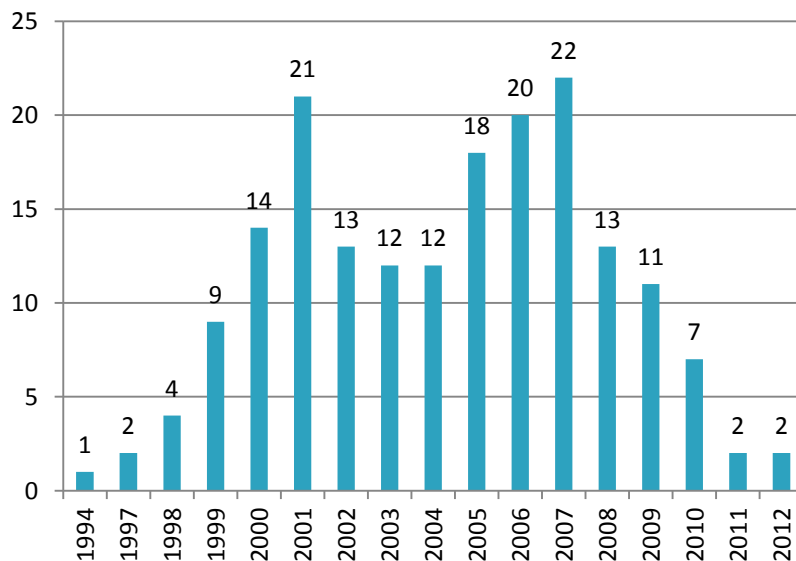
Ekspansja monitoringu

Kiedy pojawiły się pierwsze kamery?

Wszystkie
miasta z
kamerami

Pierwsze kamery pojawiły się w badanych polskich miastach w połowie lat 90tych. Dotyczy to jednak pojedynczych miast (16). Z roku na rok miast z kamerami przybywało w coraz szybszym tempie (poza spowolnieniem 2002-2004) . Latami kiedy przybyło szczególnie dużo miast są lata: 2001, 2006, 2007 (po ponad 20).

Ile miast zdecydowało się na instalacje pierwszych kamer w poszczególnych latach?



Zmiany widać wyraźnie gdy przyjrzymy się odsetkom miast (wśród wszystkich badanych które udzieliły odpowiedzi na pytanie) w których w kolejnych latach były już zainstalowane kamery. Widać wyraźnie boom od początku XXI wieku i wyhamowanie wzrostu od 2010 roku.

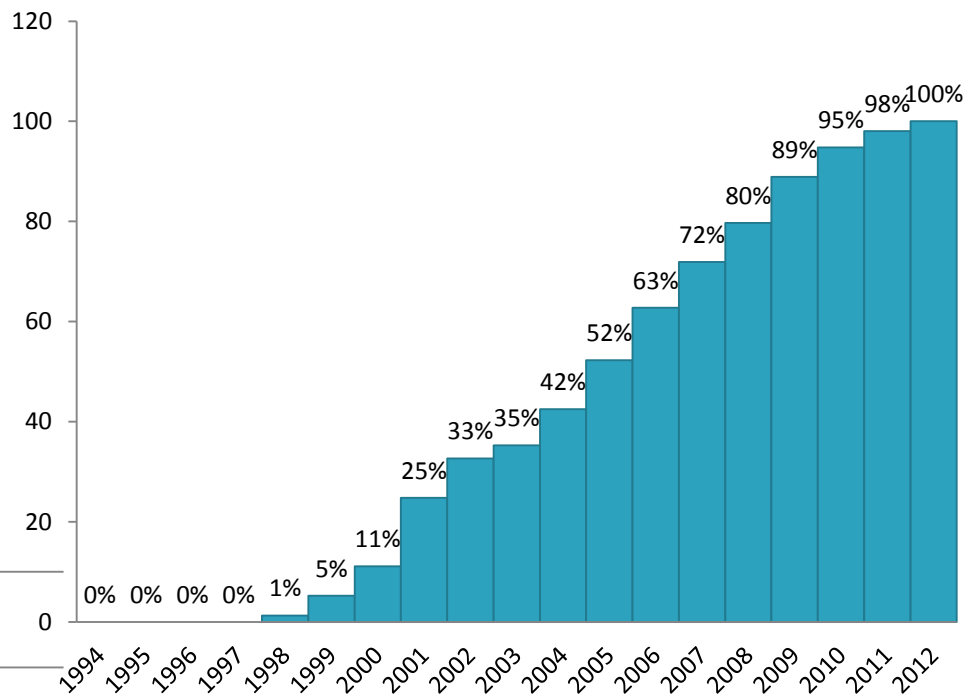
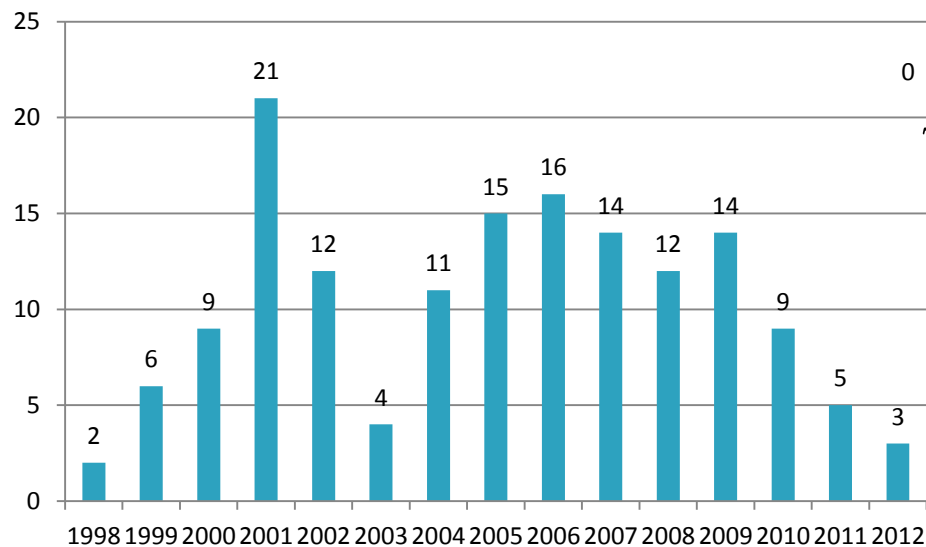
Ekspansja monitoringu

Kiedy pojawiły się pierwsze kamery w ramach systemów monitoringu?

W ramach systemu monitoringu

W przypadku systemu monitoringu tendencja nie jest aż tak wyraźna. Przepuszczalnie w związku z adaptacją już wcześniej istniejących kamer do systemu.

Ile miast zdecydowało się na instalacje pierwszych kamer w ramach systemu monitoringu w poszczególnych latach?



Na uwagę zasługuje mniejszy przyrost miast między 2002 a 2004 rokiem oraz wyraźna spadkowa tendencja po 2009 roku.

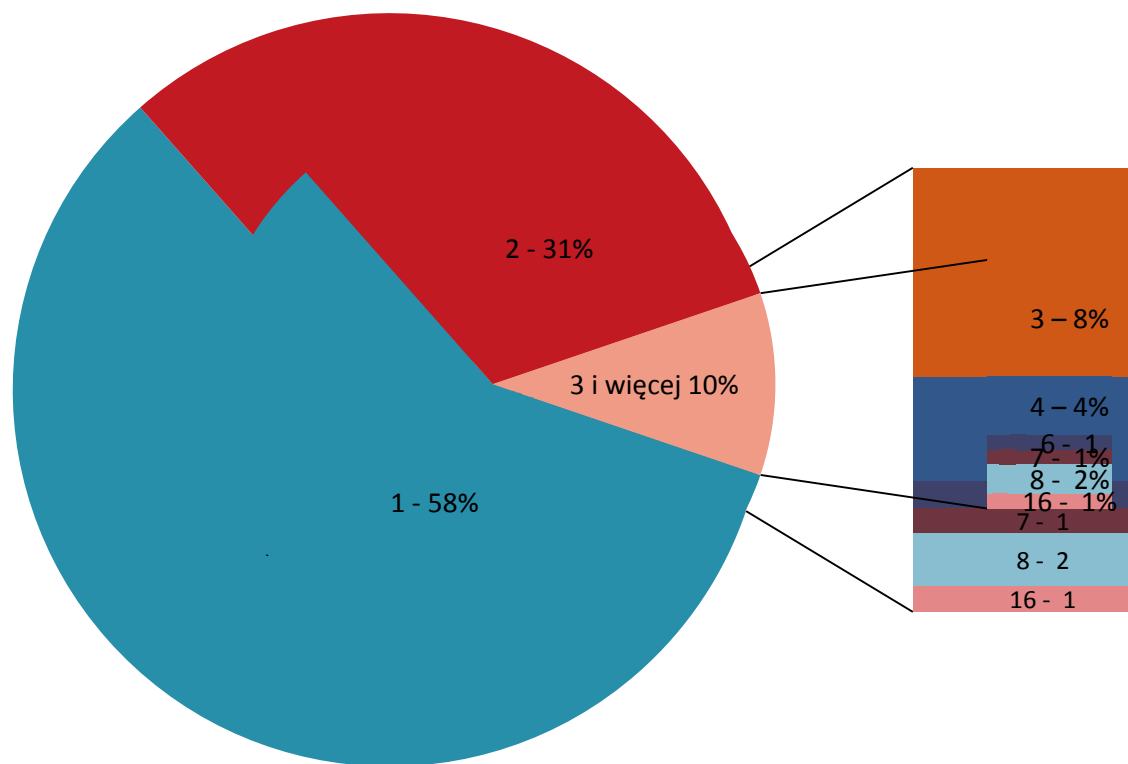
Monitoring i technologie

Zbieranie danych: liczba centrów oglądowych

Wszystkie miasta z kamerami

- W niemal 2/3 miast jest jedno centrum oglądowe, w kolejnej blisko 1/3 centra są dwa. Jedynie pojedyncze miasta (łącznie 10%) mają centrów więcej .
- Średnio więcej centrów jest w miastach wojewódzkich niż w pozostałych miastach powiatowych (odpowiednio: 3,6 i 1,5)
- Nie widać różnicy między miastami w których działa system monitoringu i pozostałymi.

Odsetki miast z poszczególnymi liczbami centrów oglądowych

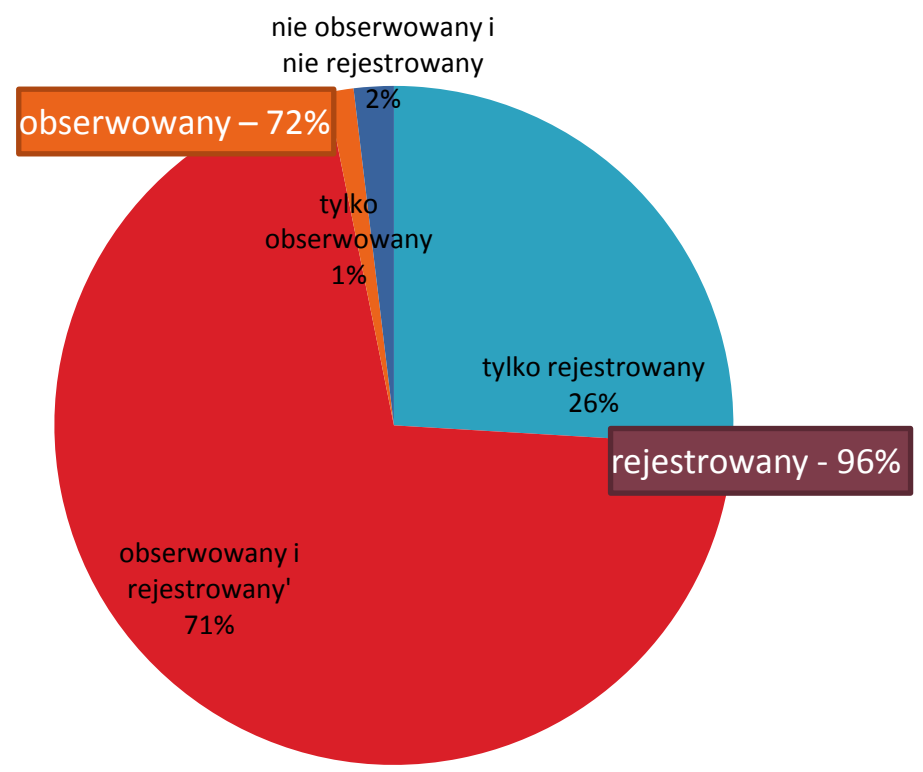


Monitoring i technologie

Zbieranie danych: rejestrowanie i obserwowanie obrazu

- Jeśli w mieście zainstalowano kamery to niemal na pewno obraz jest rejestrowany – dzieje się tak w 96% miast. Rzadziej, bo w 72% miast obraz jest na bieżąco obserwowany przez operatora.
- W 71% miast obraz z kamer jest zarówno obserwowany przez operatora jak i rejestrowany.
- W 26% miast obraz jest tylko rejestrowany, bez bieżącej obserwacji
- Jedynie w 2% miast obraz nie jest ani obserwowany ani rejestrowany a w 1% miast jest jedynie obserwowany.

Obraz rejestrowany vs. obserwowany przez operatora



Monitoring i technologie

Zbieranie danych: prywatne kamery monitoringu

W ramach
systemu
monitoringu

Na pytanie o włączenie do systemu prywatnych kamer monitoringu 96% miast posiadających taki system odpowiedziało przecząco.

Jedynie w 5 miastach do systemu monitoringu włączone są kamery prywatne. Są to:

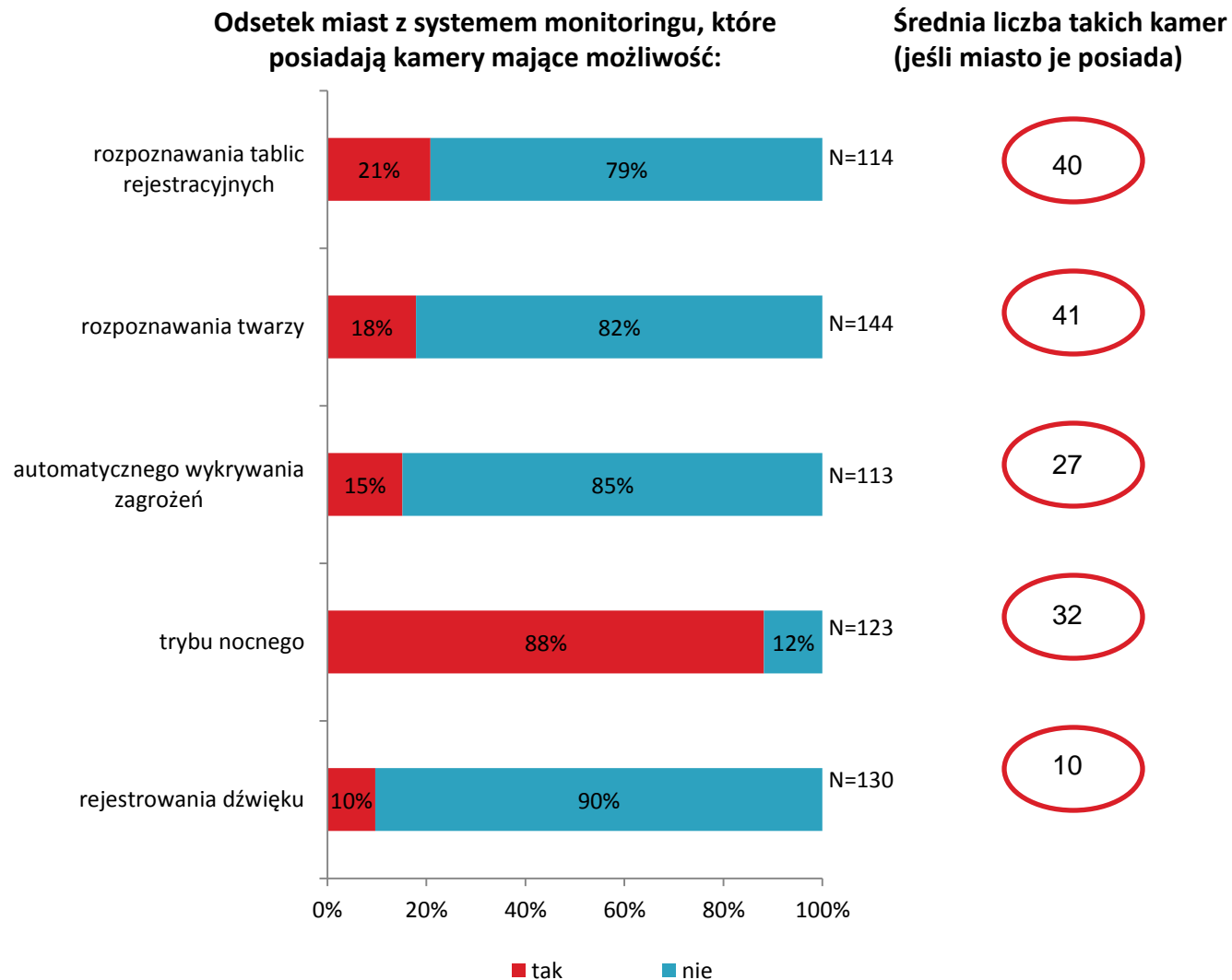
- Gdańsk (48 kamer)**
- Tuchola (1 kamera)**
- Mińsk Mazowiecki (8 kamer)**
- Świdwin (1 kamera)**
- Łączna (3 kamery)**

Monitoring i technologie

Zbieranie danych – charakterystyka sprzętu

W ramach systemu monitoringu

- Największy odsetek miast posiada kamery działające w trybie nocnym. Jest ich też stosunkowo dużo – średnio 32 na miasto.
- Inne funkcje nie są aż tak powszechne, odsetek miast posiadających kamery rozpoznające twarze i rejestracje samochodowe nie przekracza istotnie 1/5, jest ich średnio 40 i 41 na miasto.
- Jedynie w 15% miast są kamery automatycznie wykrywające zagrożenia . Rzadkością są kamery rejestrujące dźwięk – występują tylko w 10% miast z systemem monitoringu i przypada ich średnio 10 na miasto.



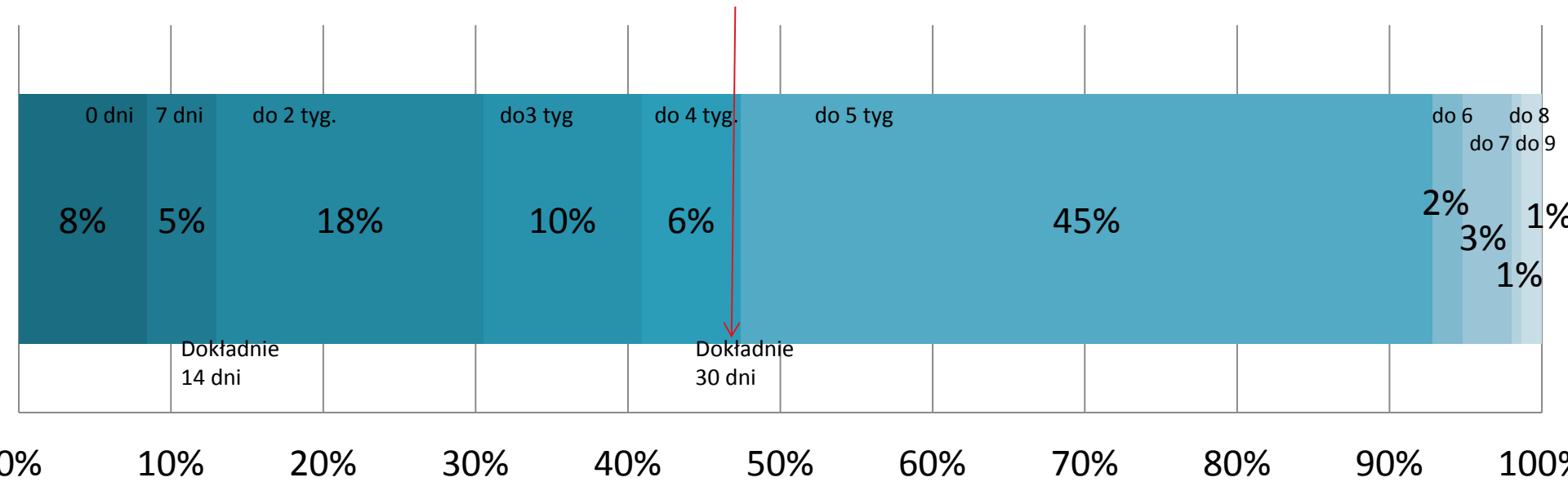
*odsetki odpowiedzi ważnych wśród miast z systemem monitoringu

Monitoring i technologie

Przechowywanie danych - czas

W ramach systemu monitoringu

- Przedstawiciele 8% miast deklarują, że nagrania z kamer systemu monitoringu nie są przechowywane (0 dni).
- W pozostałych miastach czas ten nie są długi. W prawie połowie miast nie przekraczają miesiąca, w 92% przypadków nie przekracza 5 tygodni.
- Ciekawe, że jeśli już dane są przechowywane to przynajmniej przez tydzień.
- Wśród podawanych okresów czasu częściej od innych pojawiają się dwie wartości: 47% miast przechowuje nagrania dokładnie 30 dni a 14% miast – 14 dni. Poza tymi dwoma wartościami zróżnicowanie jest bardzo duże - pozostałe liczby dni nie pojawiają się częściej niż w 4% przypadków, zwykle 1-2%.



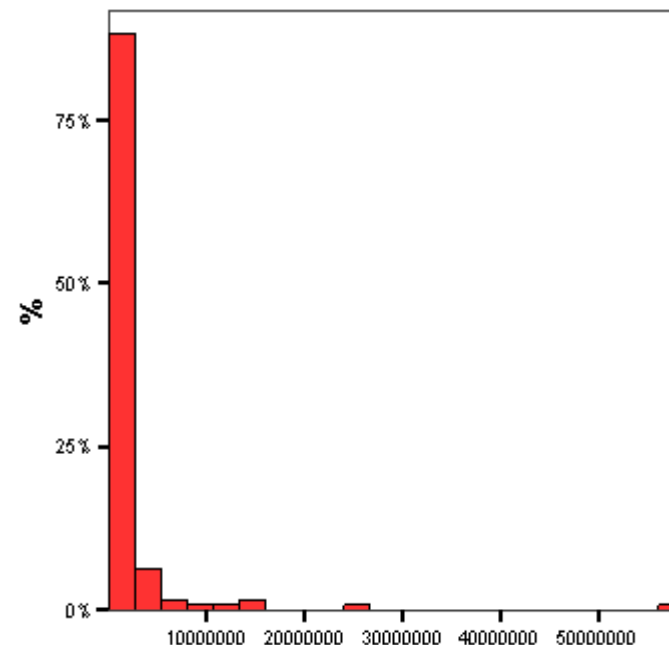
*odsetki odpowiedzi ważnych wśród miast z systemem monitoringu

Skala – koszty

Koszty utworzenia systemu monitoringu

- **Zróżnicowanie kwot wydawanych na uruchomienie miejskiego systemu monitoringu jest ogromne. Przeciętne miasto (średnia) wydało 1772, 855 tys. zł., jednak wśród badanych były zarówno miasta deklarujące zerowe koszty utworzenia systemu, jak i miasta, które wydały ponad 10 000 tys. zł**
 - Warszawa (58800 tys.),
 - Poznań (25183, 523 tys.)
 - Gdynia(16000 tys.)
 - Elbląg (14503 tys.)
 - Gdańsk (12000 tys.)
- **Generalnie zdecydowanie większe kwoty wydawano w miastach wojewódzkich (średnio: 1188,401 tys. zł. niż w pozostałych miastach powiatowych (116,610 tys. zł.) - średnia jest blisko dziesięciokrotnie większa.**
- **70% miast wydało mniej niż 110 tys. zł, 82% mniej niż 115 tys., 92% mniej niż 400 tys.**
- **W sumie na samo uruchomienie systemów monitoringu wydano w Polsce 258836,897 tys. zł.**

Koszty utworzenia miejskiego systemu monitoringu – histogram



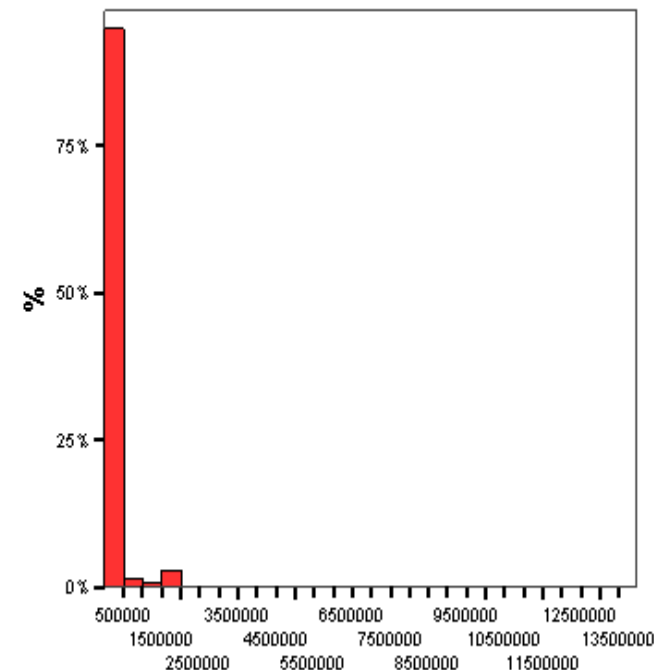
N=146

Skala – koszty

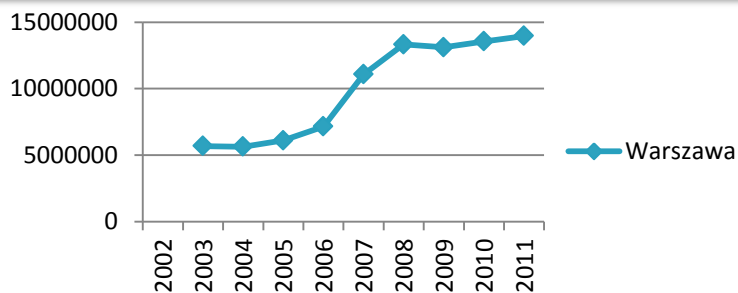
Koszty utrzymania systemu monitoringu w 2011 r.

Jakie były koszty utrzymania miejskiego systemu monitoringu w 2011 roku?

- **55% miast wydało na utrzymanie miejskiego systemu monitoringu w 2011 roku mniej niż wydała mniej niż 50 tys. zł., 70% zmieściło się w 100 tys. zł. , 80% w 200 tys. zł. a 90% miast 300000.**
- Średnio wydano 239981 tys. zł. , jednak po wyłączeniu Warszawy (skrajnie wysokie wydatki: 13964,758 tys. zł.) średnia będzie wynosiła 147686) .
- Łącznie miasta które udzieliły odpowiedzi wydały w 2011 roku 33 357 tys. zł.



Koszty utrzymania monitoringu w miastach wojewódzkich 2001-2011



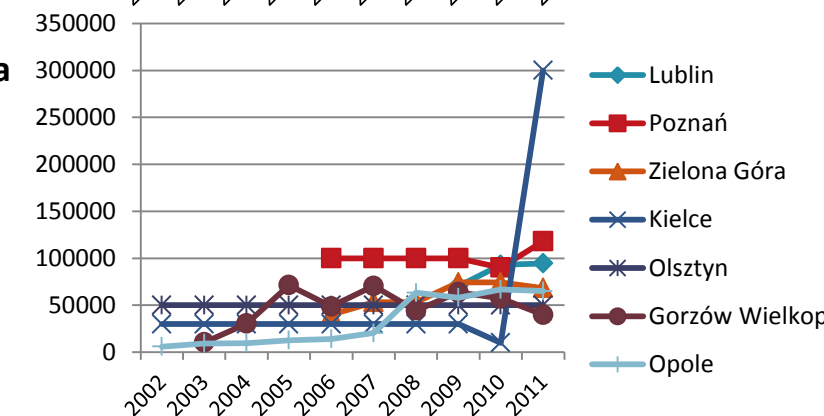
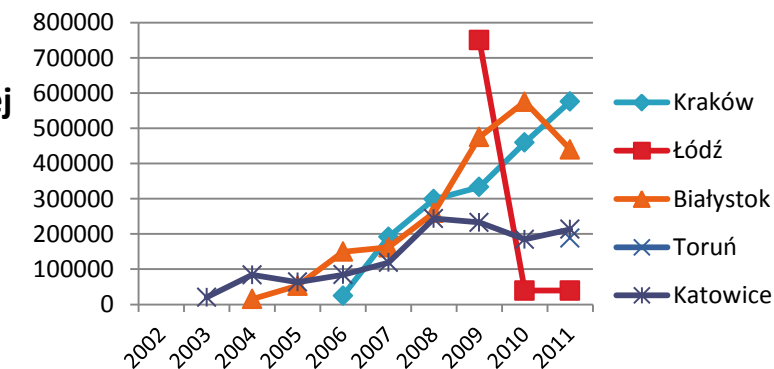
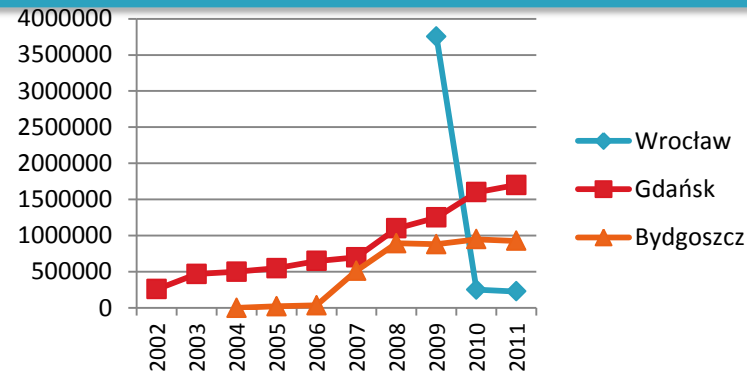
W przypadku większości miast kwoty przeznaczane na monitoring rosły, z bardzo różną dynamiką. Dotyczy to szczególnie tych miast które mają długi „staż w monitoringu”. Wydaje się, że działa również efekt skali - tam gdzie wydatki są średnio większe wzrost jest bardziej dynamiczny.

Od pozostałych miast wyraźnie odstaje Warszawa – kwoty przeznaczane na monitoring są średnio od kilkudziesięciu do kilkuset razy wyższe niż w miastach pozostałych.

Wyraźną podgrupą są również miasta, które stale inwestują w monitoring identyczne lub niemal identyczne kwoty.

Charakterystyczny jest fakt, że są to głównie miasta przeznaczające na monitoring relatywnie najmniejsze kwoty.

Ciekawym przypadkiem jest Wrocław i Łódź – oba mają monitoring zaledwie od 2009 roku, wtedy przeznaczyły na niego wysokie kwoty by w kolejnych latach wydawać nieporównywanie mniej (odpowiednio do ok. 252 tys. i 39 tys.) Niejako przeciwnym przypadkiem są Kielce, gdzie po 9 latach stałych niewielkich wydatków nastąpił bardzo duży (10-krotny) skok wydatków.



N Skala – koszty

Miasta
wojewódzkie

Koszty utrzymania monitoringu w miastach wojewódzkich 2001-2011 cz. 2

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Średnia wydatków	Suma wydatków 2002-2011	Stosunek wydatków:2011 /1 rok dla jakiego są dane
Warszawa		568419 7	563468 0	6104352	7157705	1107764 7	1332853 0	13110281	13548347	13964758	9956722	89610497	2,5
Wrocław								3752790	252883	229321	1411665	4234994	0,1
Gdańsk	260000	470000	500000	550000	650000	700000	1100000	1250000	1600000	1700000	878000	8780000	6,5
Bydgoszcz			1537	23531	37201	512995	895507	882310	949568	927513	528770	4230162	603,5
Kraków					24814	191755	298916	333183	459684	576121	314079	1884473	23,2
Łódź								750534	39400	39400	276445	829334	0,1
Białystok			15427	52751	149866	162083	259990	475017	575447	440223	266351	2130804	28,5
Toruń										188000	188000	188000	
Katowice		20368	83951	63392	84317	118814	243757	232863	184563	213392	138380	1245417	10,5
Lublin								70273	92893	94443	85870	257609	1,3
Poznań					100000	100000	100000	100000	90000	118000	101333	608000	1,2
Zielona Góra					39940	53300	53300	74269	74269	68285	60561	363363	1,7
Kielce	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	30000	10040	300000	55004	550040	10,0
Olsztyn	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	500000	1,0
Gorzów Wielkopolski		10409	30502	71425	48671	70487	44448	63898	57179	39875	48544	436894	3,8
Opole	6000	9265	9754	12756	14125	20350	63366	58113	66817	65088	32563	325634	10,8

W powyższej tabeli porównano koszty utrzymania monitoringu w poszczególnych latach, średnie wydatki oraz sume wydatków.

Gdy przyjrzymy się stosunkowi wydatków w 2011 roku i w pierwszym roku dla którego mamy dane, okazuje się, że najbardziej spektakularny wzrost nastąpił w Bydgoszczy, w Krakowie, Białymstoku 30 krotny, w Katowicach i Kielcach 10 krotny. Brak zmian w Olsztynie,

*Z wyjątkiem Szczecina oraz Rzeszowa

CO DALEJ?

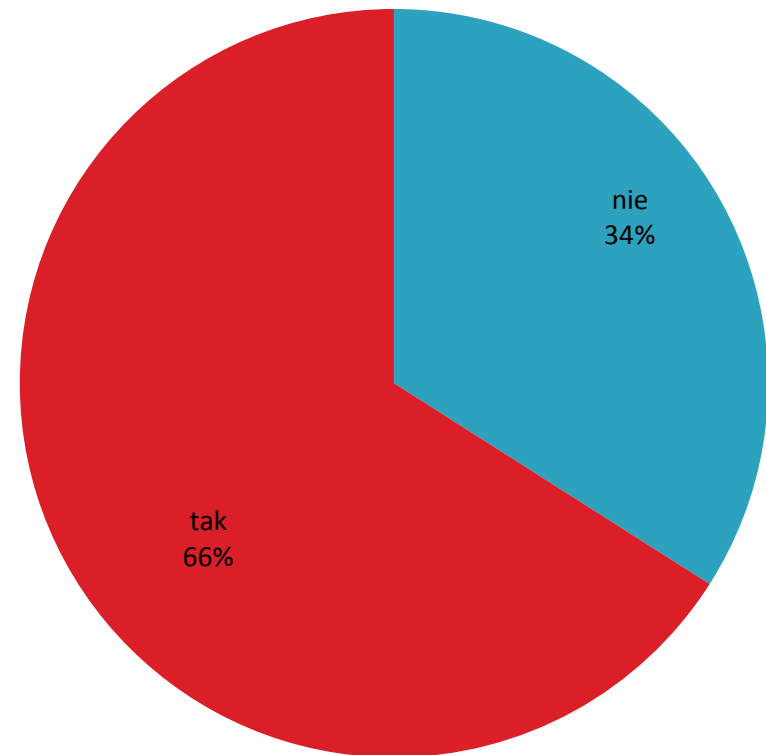
Co dalej?

Plany rozbudowy monitoringu

Wszystkie
miasta z
kamerami

- **Ponad dwie trzecie miast planuje rozbudowę sieci monitoringu w tym lub przyszłym roku.**
- **Zdecydowanie częściej odpowiedzi twierdzącej udzielali przedstawiciele miast wojewódzkich – odpowiedzi „tak” udzieliło tu 88%, podczas gdy w pozostałych miastach odsetek ten wynosi 64%.**

Czy w 2012 bądź 2013 roku planowany jest montaż nowych kamer monitoringu?



N=194

Plany rozbudowy systemu monitoringu w miastach wojewódzkich

- **Wśród miast wojewódzkich jedynie Rzeszów i Gorzów Wielkopolski nie planują w ciągu najbliższych 3 lat rozbudowy systemu monitoringu.**
- **Wśród miast planujących rozbudowę systemu jedynie 6 podało planowane kwoty:**
 - Białystok – 400 tys. zł.
 - Kielce – 900 tys. zł.
 - Zielona Góra – 1500 tys. zł.
 - Warszawa – 2000,640 tys. zł.
 - Poznań – 3000 tys. zł.
 - Katowice – 6000 tys. zł.

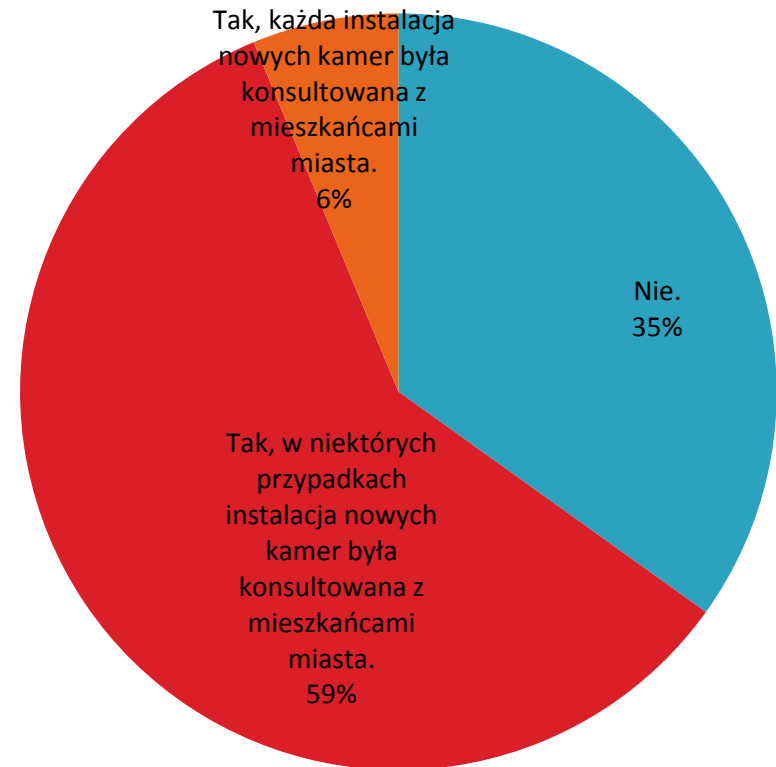
MONITORING SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNY

Monitoring – konsultacje z mieszkańcami

- **Monitoring w przypadku przynajmniej części nowych kamer był konsultowany z mieszkańcami w niemal dwóch trzecich miast. Praktyka taka w odniesieniu do wszystkich nowych kamer jest stosowana w bardzo nielicznych miastach. Są to:**

- Kołobrzeg
- Nowe Miasto Lubawskie
- Polkowice
- Olsztyn
- Radom
- Tarnów
- Elbląg
- Gołdap
- Prudnik
- Goleniów
- Koszalin
- Pырzyce

Czy montaż kamer monitoringu był konsultowany z mieszkańcami miasta?



N=192

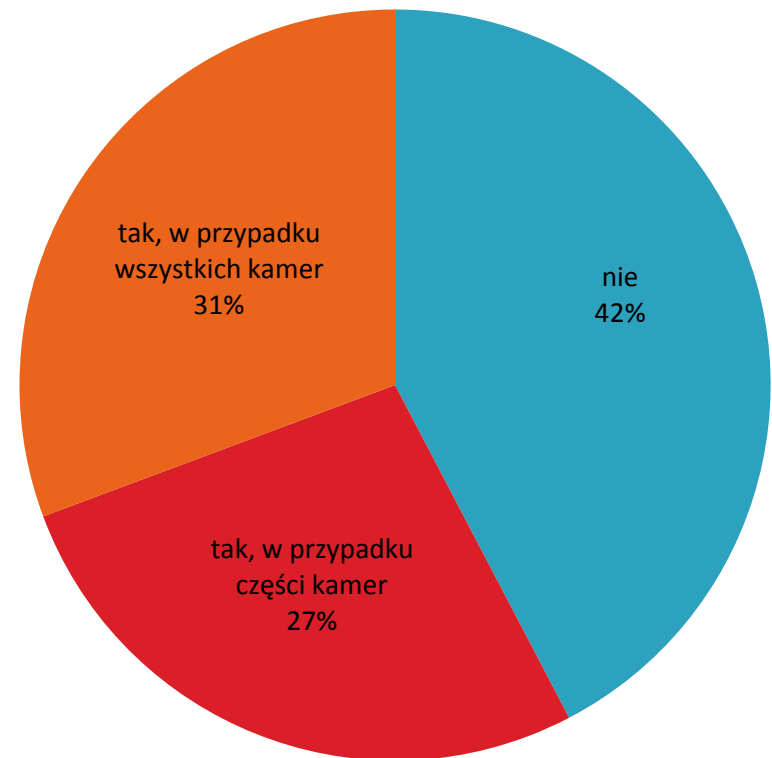
Dostęp do informacji o monitoringu

Cz. I

Wszystkie
miasta z
kamerami

- Pełne informowanie o monitoringu nie jest jeszcze praktyką powszechną. W 42% badanych miast mieszkańcy w ogóle nie są informowani, że dana przestrzeń jest nim objęta, w 27% tak, ale tylko w przypadku części kamer. Jedynie w 31% przypadków informacja dotyczy wszystkich kamer.
- Odpowiedź negatywna rzadziej była udzielana przez przedstawicieli miast wojewódzkich niż pozostałych miast powiatowych (odpowiednio: 31 i 43%)

Czy mieszkańcy miasta są informowani, że dana przestrzeń jest objęta monitoringiem?



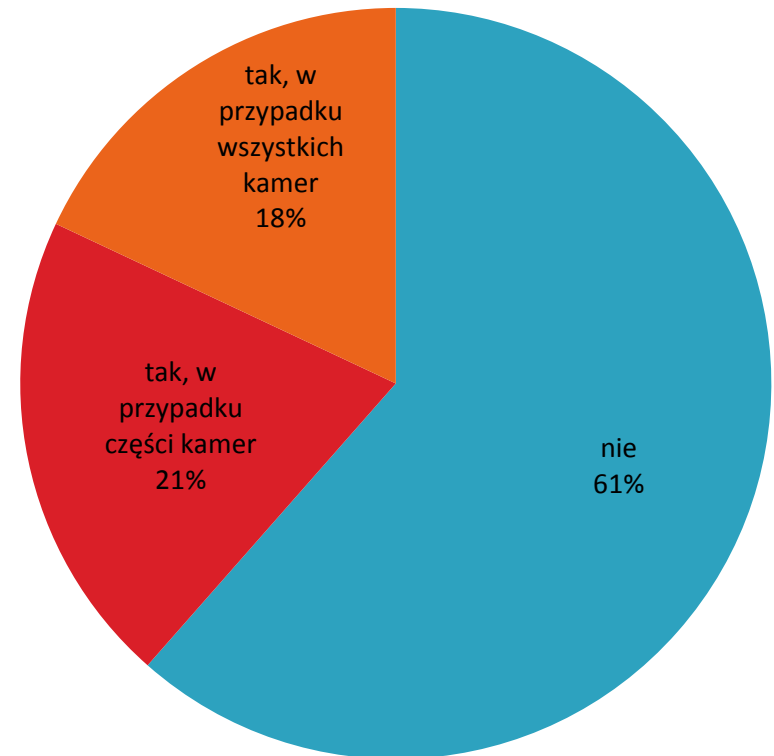
Dostęp do informacji o monitoringu

Cz. II

Wszystkie
miasta z
kamerami

- **Znacznie rzadziej informuje się mieszkańców o tym kto jest administratorem nagrań - jedynie w 39% przypadków w ogóle zamieszczana jest taka informacja, zaś tylko w jednej piątej w przypadku wszystkich kamer.**
- **Odpowiedzi negatywnych było mniej w miastach wojewódzkich niż pozostałych miastach powiatowych (odpowiednio 50 i 62%)**

Czy mieszkańcy miasta są informowani , kto jest administratorem nagrań?

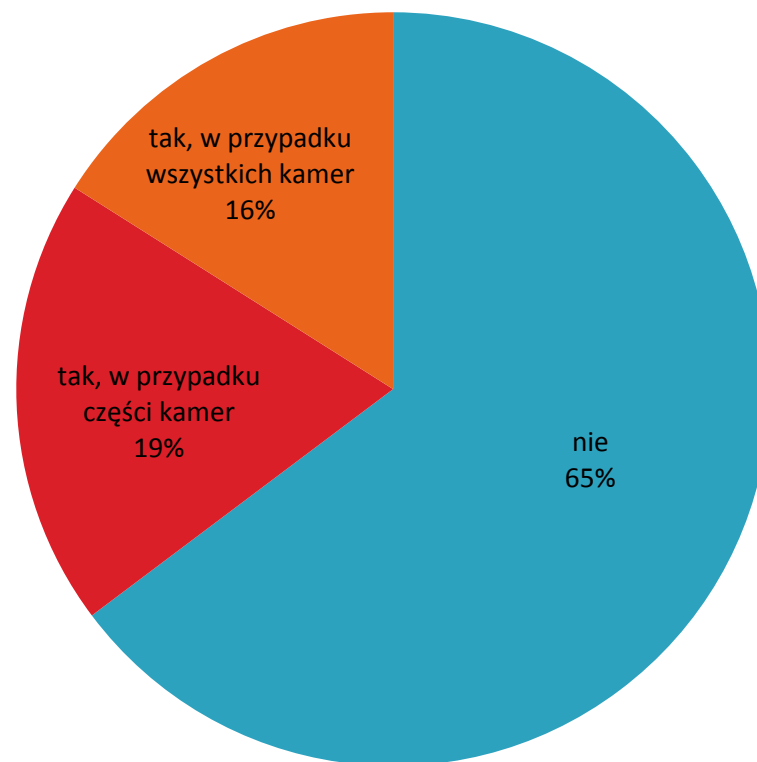


Dostęp do informacji o monitoringu

Cz. III

- **Bardzo podobnie do informowania o administratorze nagrań wygląda rozkład odpowiedzi na pytanie o informacje o sposobie kontaktu z nim. Tu blisko 2/3 przypadków nie ma tej informacji, w 19% tak, ale nie we wszystkich przypadkach. W 16% przypadków informacja umieszczana jest przy wszystkich kamerach.**
- **Odpowiedzi negatywnych było mniej w miastach wojewódzkich niż pozostałych miastach powiatowych (odpowiednio 50 i 66%)**

Czy mieszkańcy miasta są informowani w jaki sposób można się skontaktować z administratorem nagrań?

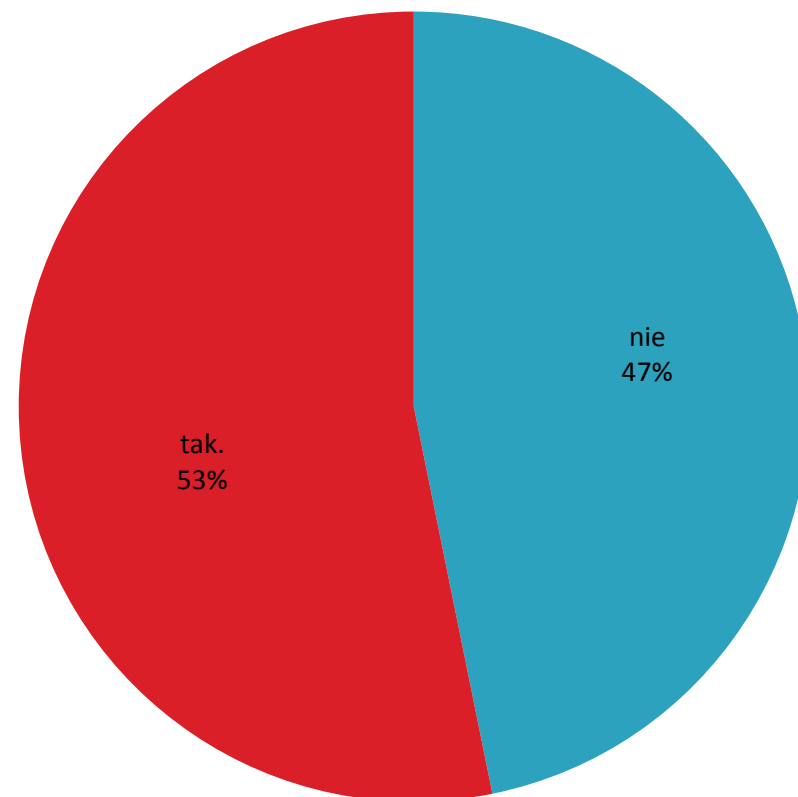


Próby weryfikacji skutków działania monitoringu

Wszystkie
miasta z
kamerami

- W ponad połowie miast podejmowano próby weryfikacji skutków działania monitoringu.
- Działo się tak zdecydowanie częściej w miastach wojewódzkich niż w pozostałych miastach powiatowych (82 i 53%).
- Weryfikacja jest również wyraźnie związana z funkcjonowaniem w mieście systemu monitoringu – jedynie 19% miast bez takiego systemu zdecydowało się na próby jej przeprowadzenia w porównaniu do 60% miast z systemem.

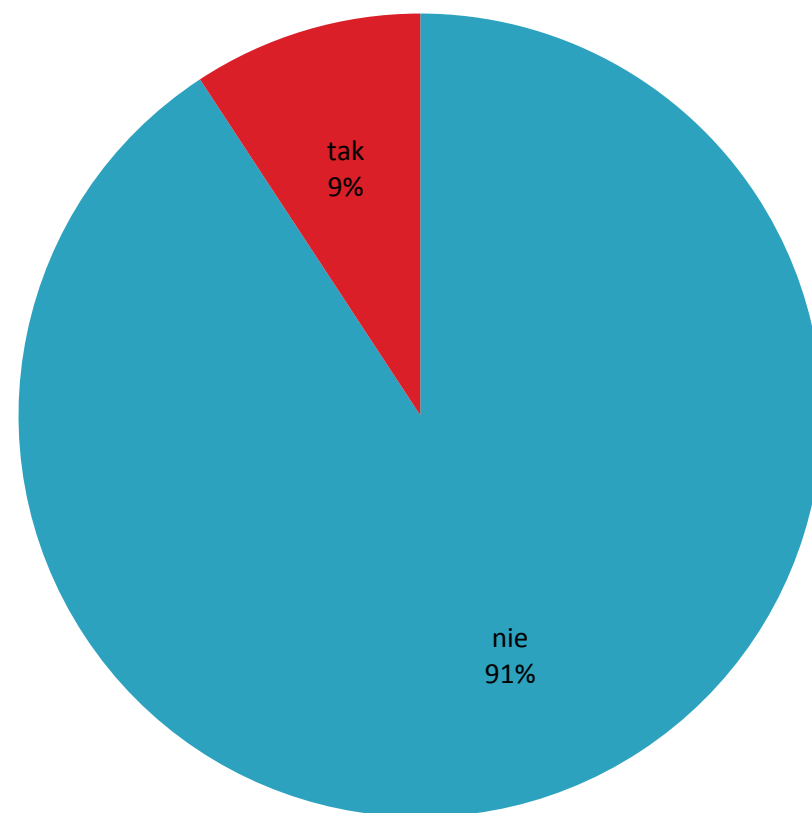
Czy podejmowano próby weryfikacji skutków działania kamer monitoringu oraz ich skuteczności w realizacji zamierzonych celów?



Kodeks dobrych praktyk

- Jedynie w 9% badanych miast przyjęto jakiś kodeks dobrych praktyk.
- Tylko 4 miasta deklarują, że przyjęły „Kartę demokratycznego zastosowania monitoringu wizyjnego”.
- 8% miast przyjęło inny kodeks dobrych praktyk.

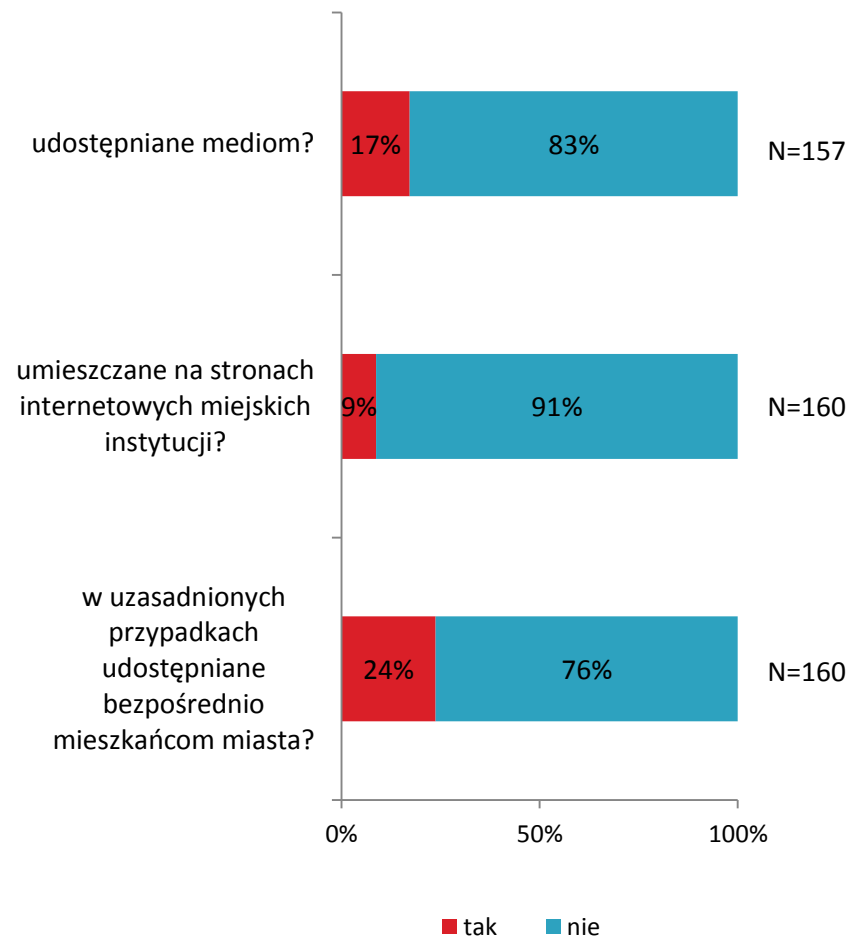
Czy podejmowano próby weryfikacji skutków działania kamer monitoringu oraz ich skuteczności w realizacji zamierzonych celów?



Udostępnianie danych

- Wyraźna większość miast nie udostępnia nagrań systemu monitoringu w wymienionych przypadkach.
- Stosunkowo najczęściej (aż ¼ miast) deklarowano możliwość udostępniania nagrań bezpośrednio mieszkańcom miasta w uzasadnionych przypadkach.
- Niemal w co 5 mieście możliwe jest udostępnienie nagrań mediom. Znacznie częściej zdarza się to w miastach wojewódzkich (41%) niż w innych miastach powiatowych (14%)
- Blisko co 10 miasto umieszcza nagrania na stronach internetowych miejskich instytucji.

Czy nagrania z kamer systemu monitoringu są:



Ukryte kamery

- Żadne z miast, które wzięły udział w badaniu nie stosuje w ramach systemu monitoringu ukrytych kamer.

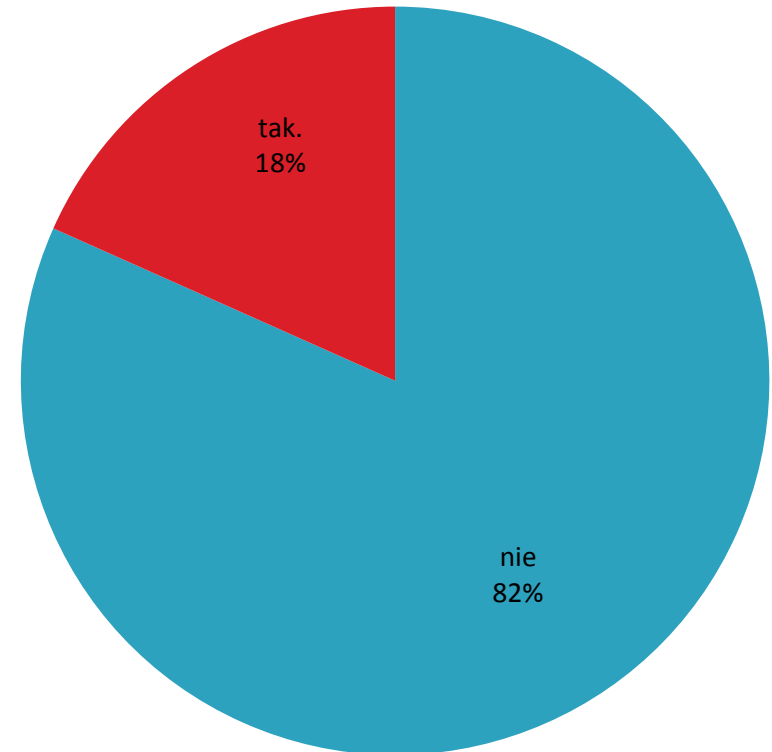
Jawność mapy z kamerami

- **Połowa badanych miast wojewódzkich (8) wskazała, że mapa z kamerami jest jawna. Mapę taką załączyły 2 miasta – Poznań i Kraków**

Atrapy kamer

- **18% badanych miast deklaruje stosowanie atrap kamer.**
- **Nie widać dużych różnic między miastami wojewódzkimi a pozostałymi miastami i między miastami z systemem monitoringu a resztą miast.**

Czy oprócz kamer wykorzystywane są również ich atrapy?



Monitoring społecznie odpowiedzialny

Ocena miast

Wszystkie
miasta z
kamerami

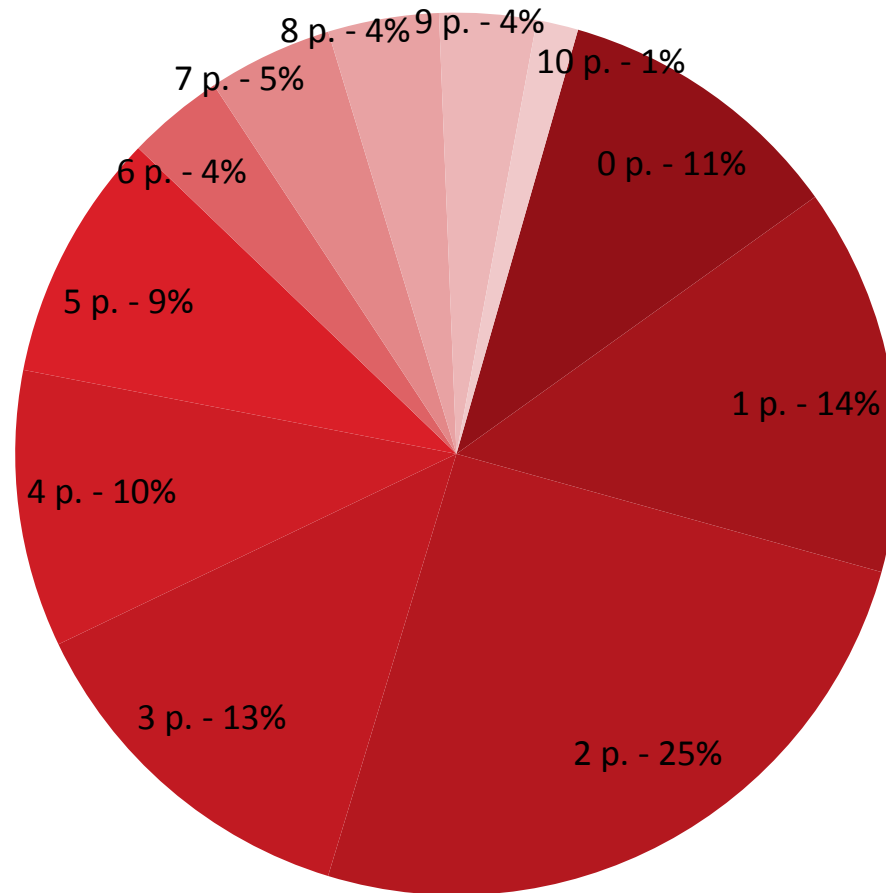
- **Opracowany został wskaźnik oceniający czy o danym mieście można powiedzieć, że monitoring w nim jest prowadzony w sposób społecznie odpowiedzialny**
- **Wskaźnik został opracowany na podstawie następujących pytań:**
 1. **Czy oprócz kamer wykorzystywane są również ich atrapy?**
 2. **Czy montaż kamer monitoringu był konsultowany z mieszkańcami miasta? - we wszystkich lub części przypadków**
 3. **Czy mieszkańcy miasta są informowani :**
 - **O tym, że dana przestrzeń jest objęta monitoringiem?**
 - **Kto jest administratorem nagrań?**
 - **W jaki sposób można skontaktować się z administratorem nagrań?**
 4. **Czy podjęto próby weryfikacji skutków działania kamer monitoringu oraz ich skuteczności w realizacji zamierzonych celów?**
 5. **Czy przyjęto kartę demokratycznego monitoringu albo inny kodeksu dobrych praktyk?**
- **Jeśli miasto odpowiedziało twierdząco na wszystkie pytania (a w przypadkach pytania 2 i podpunktów pytania 3 odpowiedź była „we przypadku wszystkich kamer”) wskaźnik osiągał maksymalną wartość - 10.**
- **Jeśli na wszystkie pytania odpowiedziano negatywnie wskaźnik wynosi 0.**

Monitoring społecznie odpowiedzialny

Ocena miast - proporcje

Wszystkie
miasta z
kamerami

- Połowa miast w których są kamery uzyskała poniżej 4 punktów
- Tylko 10% miast uzyskało 7 i więcej punktów.



*Uwaga: wiele miejscowości nie odpowiedziało na dużą część pytań, nie mogło zatem dostać za nie punktów. Innymi słowy niskie wyniki należy traktować z dużą ostrożnością, oceny wysokie są znacznie bardziej jednoznaczne

Monitoring społecznie odpowiedzialny

Ocena miast cz. II – miasta najwyżżej oceniane

Wszystkie miasta z kamerami

10

Płock

Sławno

Radom

9

Kołobrzeg

Gołdap

Jelenia Góra

Świebodzin

Pruszków

Mława

Myślenice

8

Nowe Miasto Lubawskie

Polkowice

Koszalin

Kielce

Szczytno

Kutno

Stargard Szczeciński

Złotów

7

Goleniów

Kraków

Malbork

Dąbrowa Górnicza

Świdwin

Pszczyna

Nidzica

Kazimierza Wielka

Głogów

Warto zwrócić uwagę, że miasta które dostały po 10 punktów mają przede wszystkim niewiele kamer, więc stosunkowo łatwo jest im spełnić wszystkie warunki.

Jednocześnie wśród miast wysoko ocenianych są też miasta duże, z dobrze rozwiniętą siecią monitoringu.

*Uwaga: wiele miejscowości nie odpowiedziało na część pytań, nie mogło zatem dostać za nie punktów. Innymi słowy niskie wyniki należy traktować z dużą ostrożnością, oceny wysokie są znacznie bardziej jednoznaczne

Podsumowanie



Podsumowanie cz. I

SKALA ZJAWISKA CZ. I – DANE PODSTAWOWE

- ↘ Monitoring wizyjny jest bardzo powszechnie stosowany w miastach powiatowych. Wręcz wyjątkiem (11%) są miasta bez kamer finansowanych z budżetu.
- ↘ Niemal równie powszechne jest zintegrowanie kamer w ramach systemu monitoringu
- ↘ Bardzo duża jest rozpiętość liczby kamer – od pojedynczych do kilku tysięcy – jest to silnie związane z wielkością miejscowości i ich sytuacją finansową

SKALA ZJAWISKA CZ. II

- ↘ Zróżnicowanie miejsc w jakich instaluje się kamery jest duże, jednak miejscami wybieranymi przez największy odsetek miast są: ulice, szkoły, urzędy i obiekty sportowe. W przypadku kamer zintegrowanych w ramach systemów monitoringu są to: ulice, obiekty zielone, osiedla i place zabaw, jednak tu odsetki są wyraźnie niższe.
- ↘ Sumarycznie najwięcej kamer zainstalowanych jest w szkołach, w komunikacji miejskiej i na ulicach zaś średnio na miasto najwięcej przypada ich na komunikację miejską, obiekty sportowe i szkoły.
- ↘ Pierwsze kamery pojawiły się w badanych polskich miastach w połowie lat 90tych. Dotyczy to jednak pojedynczych miast (16). Z roku na rok miast z kamerami przybywało w coraz szybszym tempie (poza spowolnieniem 2002-2004) .
- ↘ W przypadku systemów monitoringu widać wyraźne wyhamowanie wzrostu liczby miast z systemem po 2009 roku.

Podsumowanie cz. II

↳ Technologie i przechowywanie danych

- ↳ Przeważają miasta z 1-2 centrami oglądowymi. Prawie zawsze obraz jest rejestrowany a w blisko 71% przypadków również obserwowany.
- ↳ Do systemu monitoringu nie są raczej włączane atrapy kamer
- ↳ Najpowszechniejszą funkcją w jaką wyposażone są kamery w ramach systemów monitoringu jest tryb nocny (ma je 88% miast z systemem monitoringu). W znacznie mniejszej liczbie miast występują kamery rozpoznające tablice rejestracyjne, twarze, wykrywające zagrożenia i rejestrujące dźwięki.
- ↳ Nagrania przechowywane są stosunkowo krótko – w blisko połowie miast do miesiąca, w 92% przypadków okres ten nie przekracza 5 tygodni.

CO DALEJ?

- ↳ Zdecydowana większość miast, w tym niemal wszystkie miasta wojewódzkie, planują w najbliższym czasie dalszą rozbudowę sieci monitoringu
- ↳ Wśród miast wojewódzkich jedynie Rzeszów i Gorzów Wielkopolski nie planują rozbudowy systemu monitoringu w ciągu najbliższych 3 lat.

Podsumowanie cz. III

MONITORING SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNY

- ↘ Konsultowanie instalacji monitoringu z mieszkańcami jest dość częste, ale stosunkowo rzadko dotyczy wszystkich kamer
- ↘ Podobnie jest z informowaniem o kamerach i dostępem do informacji na temat nagrań
- ↘ W ponad połowie miast podejmowano próby weryfikacji skutków działania monitoringu – dotyczy to przede wszystkim miast z systemem monitoringu
- ↘ Jedynie w co dziesiątym mieście w którym działa monitoring przyjęto kodeks dobrych praktyk
- ↘ Ukryte kamery nie są stosowane w żadnym z miast które wzięły udział w badaniu. Jednocześnie 18% miast deklaruje stosowanie atrap kamer.
- ↘ Nagrania są udostępniane mieszkańcom , mediom, umieszczane na stronach internetowych w wyraźnej mniejszości miast.
- ↘ W połowie miast wojewódzkich mapa z kamerami jest jawna.